

Saksframlegg

Arkivsaksnr : 22/00332-1

Saksbehandler: Elise Larsen Organisasjon og Leif Slåtten Administrasjon

Rammebudsjett og kontingent 2023 for Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS**Forslag til vedtak: (styrets innstilling til representantskapet og årsmøte)****A. Medlemskontingentsatser for Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS 2023**

PERSONLIG KONTINGENT TIL NORGES BONDELAGE:

Ordinær sats for medlemmer fra og med 31 år til og med 69 år	kr	1 020,-
Redusert sats for husstandsmedlemmer	kr	665,-
Redusert sats for medlemmer til og med 30 år og fra og med 70 år	kr	665,-
Redusert sats for medlemmer i NBU eller 4H til og med 25 år	kr	310,-

KONTINGENT TIL BONDELAGETS SERVICEKONTOR AS:

Fast servicekontingent

Fast servicekontingent for alle som eier eller driver landbrukseiendom	kr	600,-
Fast servicekontingent for selskap uten jordbruksproduksjon	kr	1 320,-

Arealavhengig kontingent innmark, kr/da

Areal som disponeres i driften av bruket	kr	3,51
--	----	------

Arealavhengig kontingent utmark, kr/da

Øvre grense pr medlem kr 700,-	kr	0,845
--------------------------------	----	-------

Produksjonsavhengig kontingent

Sats for produksjonskontingent økes med 2,8 %. De ulike intervallene blir etter dette:

Produksjonsavhengig kontingent	Sats 2023 (kr)	Produksjonsavhengig kontingent	Sats 2023 (kr)
Faktor 0,00 - 0,09	0	Faktor 2,51 - 3,00	4073
Faktor 0,10 - 0,30	0	Faktor 3,01 - 3,50	4126
Faktor 0,31 - 0,50	570	Faktor 3,51 - 4,00	4369
Faktor 0,51 - 0,70	1125	Faktor 4,01 - 4,50	4601
Faktor 0,71 - 0,90	1656	Faktor 4,51 - 5,00	4832
Faktor 0,91 - 1,10	2219	Faktor 5,01 - 5,50	5162
Faktor 1,11 - 1,30	2751	Faktor 5,51 - 6,00	5398
Faktor 1,31 - 1,50	3355	Faktor 6,01 - 6,50	5500
Faktor 1,51 - 2,00	3558	Faktor 6,51 - 7,00	5557
Faktor 2,01 - 2,50	3893	Faktor 7,01 - 9999	5632

B. Tilbakeføring av kontingent fra Norges Bondelag til lokal- og fylkeslag for 2023 på bakgrunn av innbetalt kontingent i 2022

Kontingentrefusjon til lokal- og fylkeslag skjer etter følgende fordelingssetser:

1. Tilbakeføring til lokallagene	
Fast grunnkontingent, kr 1 000 pr lag	483
Ekstra grunnkontingent, kr 1 000 pr lag i Nord-Troms og Finnmark	12
5,0 % av innbetalt kontingent fra medlemmer i 2021	6 802
kr 26,- pr betalende medlem	1 523
<i>Sum tilbakeføring av kontingent til lokallagene</i>	8820
Opplæring/tilrettelegging lokallag	375
Aktivitetsavhengig tilbakeføring til lokallagene	4 992
Sum tilbakeføring til lokallagene	14 187
2. Tilbakeføring til fylkeslagene	
Rammebevilgning til fylkeslagene	19 310
Støtte til unge bønder kurs	206
Sum tilbakeføring til fylkeslagene	19 516
Sum overføring av kontingent til lokal- og fylkeslag	33 703

Saksutredning

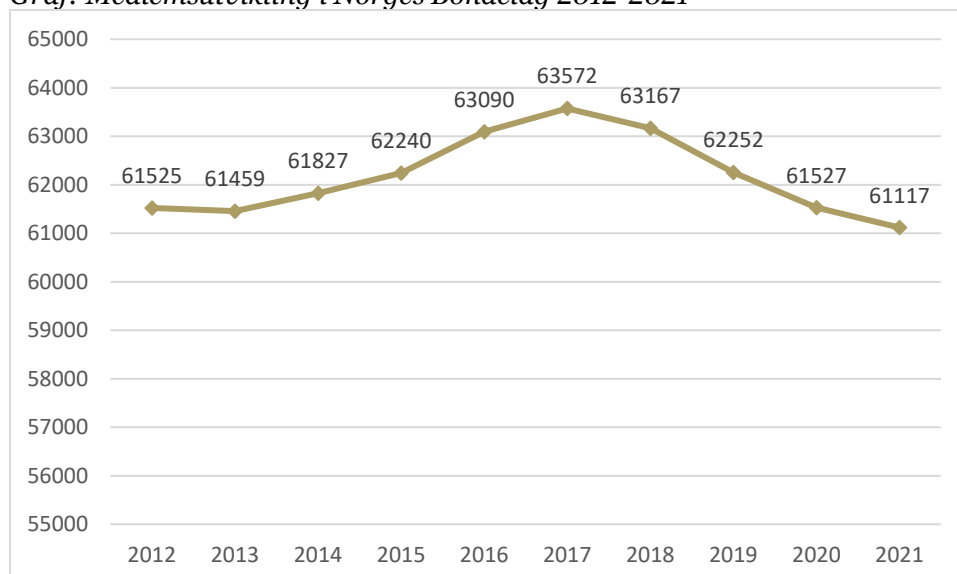
Medlemskontingent 2023 for Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS

Medlemsutvikling

Ved utgangen av 2021 hadde Norges Bondelag 61.117 medlemmer, en nedgang på 410 medlemmer (-0,7%) siden utgangen av 2020. Dette er fjerde år på rad med nedgang i antall medlemmer, men nedgangen synes å ha bremsset opp noe.

Buskerud Bondelag, Vestfold og Telemark Bondelag og Agder Bondelag hadde medlemsvekst i 2021.

Graf: Medlemsutvikling i Norges Bondelag 2012-2021

Medlemsverving

Å opprettholde og helst øke medlemstallet er en prioritert oppgave for alle i Norges Bondelag. Å verve nye medlemmer er avgjørende for å opprettholde en velfungerende organisasjon med gjennomslagskraft. Det skal være en kultur i Bondelaget hvor det å verve nye medlemmer er en naturlig del av organisasjonsarbeidet.

Forutsetningen for at eksisterende medlemmer vil drive vervearbeid, er at Norges Bondelag er en attraktiv medlemsorganisasjon med aktive lokallag. Det faglige og sosiale felleskapet i lokallaget er en viktig medlemsfordel, og en styrking av lokallagsarbeidet generelt og god medlemspleie er viktig for å verve nye medlemmer.

Strukturendringene i landbruket fører til færre aktive bønder og en økende andel grunneiere som leier ut jorda. Det er en kontinuerlig nedgang i antall bruksmedlemmer og medlemmer som betaler produksjonskontingent. Organisasjonsgraden i Norges Bondelag har vært stabil de siste 10 åra, om lag 55 % av aktive bønder er medlemmer i Bondelaget. Det er et betydelig medlemspotensiale blant uorganiserte bønder og Norges Bondelag har som mål å øke organisasjonsgraden.

Kontingentutviklingen

Samlet kontingentinnngang til Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS i 2021 var 134,5 millioner, en økning på om lag 1,2 millioner kroner fra 2020. Betalingsprosenten for 2021 var på 97%, og gjennomsnittskontingenten for de som betalte var 2 201 kr, mot budsjettert 2 178 kr.

Strukturendringene i landbruket som er beskrevet i avsnittet over påvirker fortsatt kontingentinngangen i organisasjonen og fører til endringer i kontingentgrunnlaget. Produksjonskontingenten utgjør en stadig mindre andel av den totale kontingentinngangen, mens personlig kontingent og fast servicekontingent utgjør en tilsvarende større andel.

Kontingenten har årlig blitt justert i tråd med kostnadsutviklingen i samfunnet. Frafall av medlemmer som betaler produksjonskontingent kombinert med endringer i driftsstrukturen i landbruket som fører til at antallet som betaler makskontingent øker, har gjort at de totale kontingentinntektene ikke har økt tilsvarende.

Forslag til kontingent til Norges Bondelag for 2023

I budsjettgrunnlaget for 2023 er prinsippene for medlemskontingent videreført, det er ingen andre endringer enn prisjustering. I forslag til kontingent 2023 og rammebudsjett 2023 er det tatt utgangspunkt i prognose for pris- og lønnsvekst fra Statistisk sentralbyrå i mars 2022, der det forventes en kostnadsvekst på 1,8 % og en lønnsvekst på 3,8 %.

Medlemmer i Norges Bondelag som ønsker det, kan betale medlemskontingent i halvårs- eller kvartalsterminer.

Personlig kontingent

Personlig kontingent for ordinære medlemmer fra og med 31 år t.o.m 69 år foreslås økt fra kr 995,- til kr 1 020,-. Personlig kontingent for medlemmer til og med 30 år og fra og med 70 år, samt husstandsmedlemmer, foreslås økt fra kr 650,- til kr 665,-.

Det foreslås at ungdom t.o.m 25 år med medlemskap i Norges Bygdeungdomslag eller 4H, betaler redusert sats kr 310,- i personlig kontingent til Norges Bondelag. Satsen som ble innført i 2015, er et ledd i økt satsning mot ungdom gjennom Tørre å spørre og skal bidra til økt rekruttering av unge medlemmer til både Norges Bondelag, 4H og Norges Bygdeungdomslag.

Forslag til kontingent til Bondelagets Servicekontor AS for 2023

Fast servicekontingent

Fast servicekontingent betales av alle som eier og/eller driver en landbrukseiendom. Sats kr 585,- foreslås økt til kr 600,-. Selskap uten jordbruksproduksjon betaler en fast servicekontingent, sats kr 1 280,- foreslås økt til kr 1 320,-. Selskap med jordbruksproduksjon betaler *ikke* fast servicekontingent.

Arealavhengig kontingent innmark

Kontingent for areal som disponeres til driften av bruket (eid og innleid areal). Sats kr 3,412,- per dekar foreslås økt til kr 3,51,- per dekar.

Arealavhengig kontingent utmark

Kontingent utmark foreslås økt fra kr 0,825,- per dekar til kr 0,845,- per dekar. Øvre grense per medlem på kr 700,- foreslås videreført.

Produksjonsavhengig kontingent

I prognose fra Statistisk sentralbyrå i mars 2023 er det en forventet kostnadsvekst på 1,8 % og en forventet lønnsvekst på 3,8% i 2023. Kostnadene i rammebudsjettet fordeler seg på omtrent 50% lønnskostnader og 50% andre kostnader, det foreslås derfor at den produksjonsavhengige kontingenten økes med 2,8 % på alle trinn for kontingentfaktor.

Maksimumskontingent

Satsen for maksimumskontingent foreslås økt med kr 250,-, fra kr 9 200,- til kr 9 450,-. Forslaget innebærer at om lag 1 600 medlemmer betaler maksimumskontingent. Satsen for maksimumskontingent er lik for medlemmer i Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS, uavhengig av organisasjonsform.

Unge Bønder

Nye unge medlemmer under 35 år som eier eller driver landbrukseiendom betaler halv personlig kontingent og halv produksjonskontingent første driftsåret. Ordningen foreslås videreført.

Gjennomsnittskontingent

Gjennomsnittskontingenten har økt de siste årene, budsjettert kontingent har økt fra kr 1 941,- i 2014 til kr 2 261 i budsjett 2023.

Tilbakeføring av kontingent fra Norges Bondelag til lokallag i 2023 på bakgrunn av innbetalt kontingent i 2022

Kontingentrefusjon lokallag

Kontingentrefusjon til lokallag fordeler seg på følgende elementer:

- Grunnbeløp per lag
- Refusjon per betalende medlem
- Refusjon av innbetalt kontingent
- Aktivitetsavhengig tilbakeføring

Grunnbeløpet på kr 1 000,- til lokallagene og kr 2 000,- til lokallagene i Nord-Troms og Finnmark foreslås videreført.

Refusjon pr. betalende medlem foreslås videreført med kr 26,- pr. betalende medlem. Refusjon av innbetalt kontingent foreslås videreført med 5 % av innbetalt kontingent fra medlemmer i 2022.

Aktivitetsavhengig tilbakeføring settes til 4,992 millioner kroner for aktivitet i 2023. Det er fylkene som fordeler disse midlene, og hensikten er å stimulere til økt aktivitet i lokallagene. Det er stor variasjon i lokallagenes økonomi, og gjennom denne posten har fylkeslagene mulighet til å målrette mer av midlene som tilbakeføres.

Tilbakeføring til fylkeslagene

I tråd med tidligere vedtak i styret i Norges Bondelag er det ikke gjort endringer i rammebevilgning til fylkeslagene og støtte til unge bønder kurs fra budsjett 2022.

Fylkeslag som har slått seg sammen, har beholdt den samlede tilbakeføringen .

Midler til opplæring/tilrettelegging lokallag foreslås videreført med 0,375 millioner.

Ut fra dette blir tilbakeføringen fra Norges Bondelag til lokal- og fylkeslag som følger(alle tall i hele tusen):

1. Tilbakeføring til lokallagene	
Fast grunnkontingent, kr 1 000 pr lag	483
Ekstra grunnkontingent, kr 1 000 pr lag i Nord-Troms og Finnmark	12
5,0 % av innbetalt kontingent fra medlemmer i 2022	6 802
kr 26,- pr betalende medlem	1 523
<i>Sum tilbakeføring av kontingent til lokallagene</i>	<i>8820</i>
Opplæring/tilrettelegging lokallag	375
Aktivitetsavhengig tilbakeføring til lokallagene	4 992
Sum tilbakeføring til lokallagene	14 187
2. Tilbakeføring til fylkeslagene	
Rammebevilgning til fylkeslagene	19 310
Støtte til unge bønder kurs	206
Sum tilbakeføring til fylkeslagene	19 516
Sum overføring av kontingent til lokal- og fylkeslag	33 703

Rammebudsjett 2023

Generelle forutsetninger for rammebudsjett 2023

Rammebudsjettet for Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS, legger grunnlaget for fastsettelse av medlemskontingenten, og tilbakeføringen til fylkes- og lokallag. Endelig budsjett for 2023 legges frem for styrene i Norges Bondelag og Bondelagets Servicekontor AS i desember 2022 for godkjenning. Rammebudsjettet er basert på budsjettet for 2022, og korrigert for vedtatte endringer i aktivitet. Organisasjonen innførte fra og med 2019 et rullerende langtidsbudsjett, og vedlagte rammebudsjett er resultatmessig i tråd med dette.

Rammebudsjettet presenteres i to former:

- Finansbudsjett
  - Viser brutto inntekter og kostnader pr. kostnadsart
- Driftsbudsjett
  - Viser netto kostnader for de respektive avdelinger/kostnadssteder

Kommentarer til finansbudsjettet

Inntekter

Totale inntekter for 2023 er budsjettet med 187,6 millioner kroner, en økning på 2,9 millioner kroner i forhold til budsjett 2022.

Kontingentinntektene er budsjettet med 137,9 millioner kroner, en økning på 1,3 % fra 2022.

Andre inntekter, som hovedsakelig består av kursinntekter, prosjektinntekter, samarbeidsavtaler og diverse tjenester utgjør 49,7 millioner kroner, en økning på 2,3 % i forhold til budsjett 2022.

Kostnader

Generelt

Totale driftskostnader er beregnet til 204,4 millioner kroner, en økning på 2,1 millioner kroner i forhold til budsjett 2022. Det har siden 2019 vært stort fokus på å redusere organisasjonene kostnader, og samtidig styrke organisasjonene øvrige inntekter slik at aktiviteten kan opprettholdes. I perioden 2016 til 2021 har den generelle kostnadsveksten i samfunnet vært på over 13 %, mens kontingentinntektene har økt med ca 6 % i samme periode. Til tross for dette er den negative trenden snudd, og vi kan presentere et rammebudsjett i balanse for første gang på mange år.

Lønnskostnadene har en økning på 1 % i forhold til budsjett 2022. Det forventes en lønnsvekst i følge SSB sine prognoser på 3,8 % i 2023. Prosjektstillingen knyttet til inntektsløft avvikles i løpet av 2022, samtidig som det budsjetteres med ytterligere reduksjon av 1 årsverk i organisasjonen.

Honorar og daggodtgjørelse til tillitsvalgte er beregnet ut fra aktivitet i budsjettet for 2022. Vi ser at flere digitale møter medfører mindre reisebelastning og noe kortere fraværsgodtgjørelser pr. møte, men møtefrekvensen er stigende. Honorarsatsene er justert i tråd med valgmenndas innstilling, som medfører en økning av satsene på gjennomsnittlig 4 %.

Reise og møtekostnader er redusert de seneste årene, og skyldes at flere fysiske møter erstattes med digitale møter. Det ble i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2021 og 2022 besluttet at 1 av 4 møter i organisasjonen og styret i Norges Bondelag skal avholdes digitalt, mens 1 av 5 møter i fylkeslagene skal avholdes digitalt etter pandemien.

Tilbakeføring til lokallagene er opprettholdt med samme prinsipper som tidligere år. Kontingentrefusjonen er basert på innbetalt kontingent, og den søkbare potten knyttet til aktive lokallagsmidler er justert med samme sats som kontingentsatsene. Det har vært noe færre søknader knyttet til aktive lokalagsmidler de siste årene. Vi håper og tror at dette er relatert til pandemien, og at aktiviteten vil komme tilbake til normalen i løpet av 2022.

Bevilgninger, bidrag og støttetiltak er budsjettert på lik linje som tidligere år. Hovedpostene er støtte knyttet til Bondebladet med 4,8 millioner kroner, Nei til EU med 1,1 millioner kroner, Agri Analyse AS med 0,8 millioner kroner, Norges Bygdeungdomslag med 0,7 millioner kroner og Norges Bygdekvinnelag med 0,2 millioner kroner.

Finansposter

Det er budsjettert med finansinntekter på 16,85 millioner kroner, i tråd med tidligere års budsjett.

Organisasjonens overskuddslikviditet er plassert i aksjefond, kombinasjonsfond, rentefond, bankinnskudd og lån til datterselskapet Hollendergata 5 AS.

Andre finansinntekter er hovedsakelig avkastning knyttet til utbytte fra egne eiendomsselskaper og øvrige aksjeposter som organisasjonen eier.

Ordinært resultat

Det er budsjettert med et resultat i balanse for 2023, i tråd med styrets vedtatte langtidsbudsjett. Organisasjonen har de 10 siste årene budsjettert med underskudd, men vi har gjennom langsiktig planlegging og økonomistyring de siste årene snudd denne trenden.

Driftsbudsjett

Vi viser til driftsbudsjettet for en deltalt oversikt over hvor de respektive midler benyttes i organisasjonen.

Vedlegg:

- Grunnlagsdata for kontingent
- Finansbudsjett
- Driftsbudsjett